

MÜNASEBETSİZ BİR VAK'A OLDU

İzmirde Hüviyetleri Anlaşılmıyan Bazı Eşhas Şehirde Komünist Beyannameleri Dağıttılar..

[Lütfen (3) üncü Sayfamızda Telgraf Haberlerine Bakınız.]

H. F. Esnaf Cemiyetlerine Müdahale Etmeyecek Vücuda Gelebilecek Siyasî Teşekküller Hakkında Ali B. in Mütaleası

Cumhuriyet Halk fırkası namına, İstanbulda fırkaya ait teşekküllerin faaliyetlerini murakabe, halka ait ihtiyaçları tetkik, fırka teşekküllerinde lazımların ıslahat tedbirlerini almaya salâhiyetler olarak getirilmeye gönderilen heyet azasından Ali ve Cemil beyler cuma günü geldiler. Heyet azası dününden itibaren faaliyete geçti.

Bir muharririmiz, dün, azadan Afyon meb'usu Ali bey ile görüşerek Serbes fırkanın murakabe ve rekabetasahasından çekilmeye hasıl olan boşluk etrafındaki mütaleasile esnaf cemiyetleriyle fırka münasebatının alaçağı şekil hakkında fikrini sormuştur. Muharririmizin suallerini ve aldığı cevapları arasıle neşrediyoruz:

— Fethi B. fırkasını lâğvedince siyasî hayatta bir boşluk hasıl olduğu söyleniyor. Halk fırkası murakabe vazifesini yapacak ayrı bir siyasî teşekkül mü doğuracak, yoksa murakabeyi kendi dahilinde teşkil ettiği bir siyasî teşekkülle mi temin edecektir?

— Cumhuriyet Halk fırkası kendisini murakabe etsin diye kendi arasından mutlaka bir fırka çıkarmak ihtiyacında değildir; esasen bunda bir zaruret yoktur.

Ancak cumhuriyetçi, layık, milliyetperver esasları ihtiva etmek üzere herhangi bir teşekkül ve taazzuv husule gelirse H-ik fırkası bunun aleyhinde olmayacaktır, kanaatindeyim.

— Halk fırkasının esnaf

Vâsif Bey Diyor Ki: “Memleket Hürriyetini Takyit Etmek Hatırımızdan Geçmez..”

Milletin Beklediği De Budur..

Vâsif B.

Halk fırkası namına İzmir teşkilât yapmaya giden heyet

Silâh Kaçakçılığı

Tahkikat Ankaraya İntikal Etti

Ankara, 23 (Hususî) — İstanbul gümrüklerindeki silâh kaçakçılığı meselesi tahkikata ehemmiyetle devam edilmektedir.

olan esnaf ve azasının seçmesi ve kendileri için lâzım olan memurları, müstahdemini gene bizzat kendilerinin tayin etmeleri esas olmak üzere Cumhuriyet Halk fırkası namına kendilerine müzahir olmak ve sây ve amellerinin inkişafına yardım etmekten ibaret olacaktır. Esnaf cemiyetlerinin her birisini ayrı, ayrı tahkik ve tetkik ederek bu noktai nazara irca etmiye çalışacağız.

— Tetkikatımız esnasında halkın vergiler hakkındaki noktai nazarını da tesbit edecek misiniz Efendim?..

— Halkın ihtiyaçlarını dinlerken üzerinde fazla sıklet halinde mevzubahis olabilen her hususu dinliyecek ve tesbit ederek kongrenin raporuna dercedeceğiz.

azasından İzmir meb'usu Vâsif B. ora gazetelerine şu mühim beyanatta bulunmuştur:

— Fırka grubunun verdiği karara göre müfettişler merkeze davet edilmiştir. Mutemetlikler mülgadır. Bundan sonra yalnız icabında merkez teşkilât heyetinin vereceği karara tevfikan muhtelif meb'uslar, muhtelif mntakaları muvakkaten tetkik edecektir.

Bir merkezde daimi surette oturan müfettiş olmayacaktır. Merkez teşkilât heyetinin verdiği kararlara nazaran taşra fırka teşkilâtı doğrudan doğruya fırkamıza mensup azaya tevdi edilecektir.

[Devamı 3 üncü sayfada]

Fena Ortak

Müşterek Yazıhaneyi Boşaltıp Karadenize Kaçmış

Yemiş iskelesinde 31 numaralı dükkânı tutan Ömer Lütfü ve Mustafa Zihni Efendiler ortak olarak komisyonculuk etmiye başlamışlar. İki ortağın işi daha başlangıcından ters gitmiye başlamış, sonra borca girmişler.

Bunun üzerine iki ortağın arası

Kıral Hüseyin

Hicaz Kıralı İhtiyar Hüseyin Kıbrısta Nasıl Öldü?

Bağdat — Sabık Hicaz kralı Hüseyin, ikamet ettiği Kıbrıs adasında beynine kan boşanmasından vefat etmişti.

Kıral Hüseyin, oğullarından çok yardım görmesine rağmen etrafını almış olan bazı açık-gözlerin mütemadi tazyiki altında epey para kaybetmiş, sıkıntıya uğramıştı. Kendisini paraca yere vuranların başında Sait molla geliyordu.

Bu ihtiyar malûm olacağı üzere (1908) senesinde Mekke Emiri olmuş(1916)da da Hicaz krallığını ilân etmiştir. Umumi harp esnasında Arap isyanını hazırlayanların başına geçmiş ve

İngiltere ile sıkı bir münasebete girişmiştir. (1924) eylülünde Vehabilerin âni bir baskını üzerine taç ve tahtını bırakıp kaçmaya ve Kıbrısa iltica etmiye mecbur olmuştur.

Kendisinden sonra Medine krallığını ele alan oğlu Ali de az müddet sonra kaçmaya mecbur olmuştur. Elyevm Bağdat kralı kardeşi Feysalın yanında oturmaktadır. Kıral Hüseyin öldüğü zaman yetmiş altı yaşında idi.

açılmış. Perşembe günü ortaklardan Ömer Lütfü Efendi yazıhanede bulunmadığı bir sırada hammalları çağırarak Zihni Efendi, yazıhanede ne varsa alıp gitmiş, Ömer Lütfü Efendi yazıhaneye geldiği zaman ortaltığı bomboş bulmuş ve Polise müracaat etmiştir. Mevcut malûmata göre Zihni Efendi Reşitpaşa vapurule Perşembe günü Karadeniz havalisine gitmiştir.

Bugünün Meselelerinden

Ziraat Bankasını Mura-bahacı Vaziyetine Düşüren Nelerdir?.

İşleri esaslı surette tetkik edilmek lâzım gelen Ziraat bankası umumî merkezi

Ziraat bankasının umumî heyeti bu ayın otuzunda, toplanacaktır. Her sene yapılan bu içtima; şimdiye kadar mutad bir rasimenin ifasından başka bir kıymeti haiz değildi.

(Devamı 6 üncü sayfamızdadır)

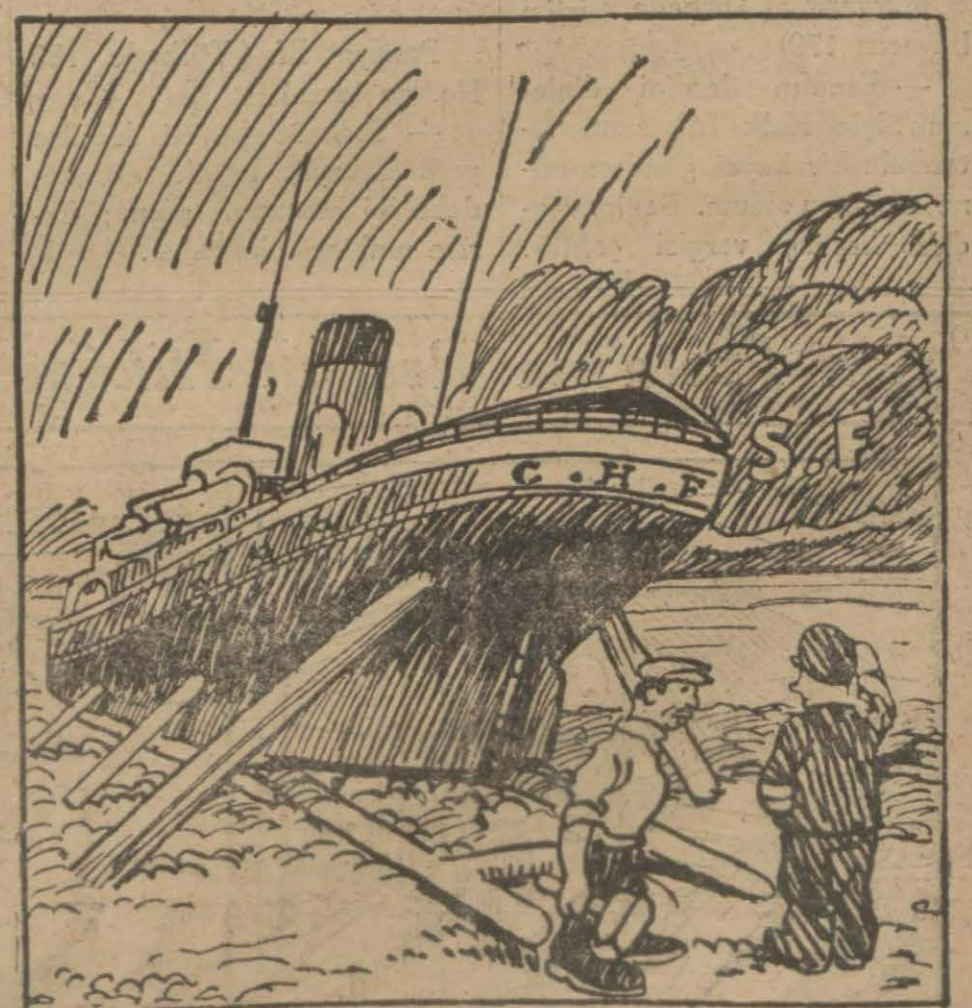
Gazi Hz. Samsuna Geldiler..

Reisicumhur Hz. nin Emirlerine Tahsis Olunan Ege Vapuru Bu Sabah İstanbuldan Hareket Etti.

Tokat, 22—Gazi Hazretleri sekiz buçukta Turhala müteveccihen hareket buyurdular.

Amasya, 22 (A.A.)— Re'isi ünbur Hazretleri saat on buçukta [Devamı 4 üncü sayfada]

H. F. Teşkilâtı

—Kaptan B. ! Kara bulut uzaklaşıyor, artık gemide ıslahata lüzum var mı ?

— Ne olur, ne olmaz; biz gene devam edelim... Pişkin bir gemici havaya inanmaz !

Afyon meb'usu Ali B. cemiyetleri ile münasebeti nasıl olacaktır?

— Esnaf cemiyetlerini tabii şekline irca etmek tasavvurunun dayı; yani: kendilerini idare edecek heyetleri bizzat alâkadar

Halkın Sesi

H.F Teşkilâtı
Ve Halk

Halk fırkasının İstanbul teşkilâtını düzeltmek için Afyon meb'usu Ali Bey şehrimize geldi. Bu işabat hakkında kararlarımızın ne düşündüklerini öğrenmek istedik. Bilhassa esnaf tabakasının muharririmize söyledikleri şunlardır:

Ziya B. (1323 No. l otomobil sahibi)

— Bizim belediye ile tek taksit ve boyama meselesi, keyfi cezalar meselesi hakkında ihtilâfımız vardır. Halk fırkasının yeni teşkilât heyeti bizimle meşgul olmalı, derterimizi dinlemeli ve hakkımızı aramalıdır. Halka istinat eden bir fırka için halkla temas tabii bir keyfiyettir.

Seyfi B. (Beyazıt, Topçular-da, Kunduracı)

— Ben birader, fırka işle-rile alakadar değilim. Hepsinden iyisi bence budur.

Serkis Efendi (Beyazıt, Topçular, 51 kunduracı)

— Vergiler ağırdır. Bak-sana; iş yok, oturuyoruz.

Halk fırkasının İstanbula gelen heyeti derdimizi yakından dinlerse bize hak verir.

Hüseyin Ef. (Çarşıkapı, 12 kasap)

— Kasaplardan hayvan bor-sası, mezbaha resmi ve ayrı-rica kazanç vergisi alınıyor. Vergiler ağırdır. Teşkilât heyeti bu nokta üzerinde tetki-kat yapmalı, halkın derdini dinlemelidir.

Abturrahim Efendi (Türbe-de, 181 berber)

— Benim şikâyetim cemi-yetimdendir. Bu cemiyete se-nede 5 yüz kuruş veriyorum. Bir faydasını görmüyorum, Yeni gelen Halk fırkası teşki-lâft heyeti esnaf cemiyetlerini bize daha nafi bir şekilde sok-malıdır.

Vergiden kime şikâyet ede-ceksin? Şikâyet edip te başıma dert mi açayım? Tabii benim gibi bir adam senede nasıl 70 lira verebilir?

Margarit (Türbede, İstim boyacısı 179)

— Esnafın derdini dinle-mek için Halk fırkasının İstanbula bir heyet göndermesi-ne memnun oldum. Benim der-dim kazanç vergisi çoktur.

Bir
Sabıkalının
TecavüzüKahveyi Altüst Etmiş
Kahveciyi Yaralamış,
Bir Kişiyi De Dövmüş

Üsküdar'da oturan sabıkalı nalbant Bahri, son derece sarhoş olmuş, eline bir kama almış ve Araba meydanında "Şile," kahvesine giderek kah-venin camını, çerçevesini kır-mıştır. Buna mani olmak istiyen kahveci Musayı bıçakla yaralamış, kardeşi Kâzım da dövmüştür. Bahri yakalan-mıştır.

Otomobil Kazası

Şoför İzzet Efendinin idare-sindeki 1552 numaralı otomo-bil Eminönünden geçerken seyyar satıcı Yusuf'a çarparak ayağından yaralamıştır. Şoför yakalanmıştır.

Yangın Başlangıcı

Kasımpaşa Emekyemez mahallesinde Bayrak çıkamaz so-kağında oturan Rüştü Efendinin evinden yangın çıkmış ise de sirayete meydan verilmeden söndürülmüştür.

Kuduz Müessesesi

TAVŞAN ALMIYA BAŞLADI

Kuduz müessesesi hastaları için yaptığı aşılarda şimdiye kadar kendi müessesesinde ye-tiştirdiği hayvanların murdar ilik ve beyinlerini kullanıyor-du. Müessesede bulunan ve çok doğuran anaç tavşanlar ihti-yarladığı için şimdi hariçten tavşan almiya başlamıştır.

Müessesenin ana tavşanları her üç ayda 11 yavru ve yavrular da üç ay sonra onar yavru doğurmaya başladığına nazaran bir tavşan senede 195 kilo et vermektedir. Beyin ve iliginden istifade edilecek tavşanların 1,5 kilo olması lazımdır. Daha aşağı olanlar şırıngaya mukavemet edemiyor.

Kudretimden fazla veriyorum.

Panayot Ef. (Türbede 183 No. da terzi)

— Teşkilât heyeti kabils-e yerli sanayi teşvik ettirsin, daha iyi kumaşlar çıksın; ha-ricce muhtaç olmayalım.

Kapanan Serbes Fırkanın Tasfiyesi
Muamele Çok Hüzünlü
Cereyan Ediyor

Kapanan Serbes fırkanın Taksim merkezi artık tamamen sakin bir hale gelmiştir. Yalnız bazı ocakların henüz evrakı gelmemiş olduğundan bu ocaklara mensup heyetler birer ikişer gelmekte, evrakı teslim etmekte ve meyus ve müteallim çıkıp gitmek-tedirler.

Diğer taraftan dün kaydettiğiniz gibi Fethi B. çıkarmaya karar vermiş olduğu Hürriyet namındaki gazeteyi, bazı mülâhazalardan sonra çıkarmamaya kara vermiştir. Fırkanın henüz kullanılmamış olan matbu defterlerle makbuz ve diğer evrakının yakıl-masına karar verilmiştir.

Türkçe Lisansı.. Sokak Ortasında

Mekteplerde Hususî Bir
Ehemiyyet Görecektir

Maarif Vekâleti talim ve terbiye dairesi bütün maarif idarelerine mühim bir tebliğde bulunmuştur. Bu tebliğde göre talim ve terbiye dairesi, gerek teftiş neticelerinden, gerek muallim kursundaki muallimle-rin beyanatından Türkçe ted-risata fazla itina edilmediği görülmüştür. Maarif idaresi, bu hususta hususî bir itina gösterilmesini tavsiye etmekte, bu hususta takip edilecek yolları tavsiye eylemektedir.

Ajans - Defter-
darlık Meselesi

Anadolu Ajansının Defter-darlıktan ilân parası olarak fazla para aldığı, bu yüzden hazinenin ziyan ettiği iddia olunmuş, Defterdarlık ta tetkike başlamıştı. Bu tetkikat netice-lenmiş ve Defterdar Şefik B. bu hususta dün bize şu ma-lûmatı vermiştir:

—Bu iddia tahkik edilmiştir. Hazine kat'iyen zararlandırıl-mamıştır. Ajans idaresi hatta bizden noksan para almıştır. Binaenaleyh bu işin bize taal-lük eden kısmı kalmamıştır.

İlk Tedrisat Müfettişliği
İmtihanı

İstanbul ilk tedrisat müfet-tişlerinden Hamdi Nâzım ve Nuri Beylerden inhilâl eden iki ilk tedrisat müfettişliği için dün Maarifte talipeerin imtihanı yapılmıştır.

Neticeyi Maarif Vekâleti tesbit edecektir.

Sokak Ortasında

Bir Berber Bir Kadını
Döverken Yakalandı

Topanede oturan berber Meh-met Ef. sokakta tesadüf etti-ği ve alakası bulunan Hayriye hanım ile kıskançlık yüzünden kavga etmiş ve sokak ortasın-da Hayriye hanıma dayak at-mıştır. Dostunu sokak ortasın-da döven berber Mehmet Ef. yakalanmış ve mahkemeye sevk edilmiştir.

Kendini Yaraladı

Beyazıtta oturan hallaç 16 yaşlarında Ali Galatada sokakta bıçakla elma soyarken süratle gelen bir otomobilin önünden kaçmak isterken kazaen düş-müş ve elindeki bıçak koluna saplanarak yaralanmıştır.

Yıldız Sarayı

Belediye tarafından senede 30 bin lira ücretle defterdar-lıktan kiralanan ve Maryo Sera-ya verilen Yıldız sarayının icar bedeli hakkında belediye ile defterdarlık arasında bir ihtilâf çıkmıştı. Bu ihtilâf Ma-liye Vekâletince tetkik edil-miştir. Eski mukavele feshedi-lerek saray daha ucuz bir kira ile gene belediyeye verilecek-tir.

H. Fırkası Vilâyet
Merkezinde

Bugün, Ali ve Cemil Bey-ler, H. fırkasının teşkilât reis-lerini fırka vilâyet merkezinde toplu bir halde dinleyecek-lerdir.

İki
Küstah
DolandırıcıBir Polisin Kollarını Tu-
tarak Kaçakçı Kadını
Kurtarmak İstediler

Dün saat 16,30 da Azap-kapı iskelesine yanaşan bir sandaldan, elinde bir bohça ile bir kadın çıkmış, orada nokta beklemekte olan polis Sadullah Ef. kadını karakola davet etmiş. Polis efendi kadını karakola götürürken önüne meşhur dolandırıcılardan Ahmet ve arkadaşısı Osman çıkmışlar ve:

— Bu kadını nereye götü-rüyorsun?

Diye Sadullah efendinin kollarını tutmuşlar. Bu fırsat-tan istifade eden kadında elin-deki bohçayı bırakıp kaçmıştır. Ahmet ve Osman yakalanmış-lardır. Kadın arıyor, bohça-nın içinde 30 paket iskambil kâğıdı çıkmıştır.

Hırsızlıklar

Son bir günde şehirde 2 sirkat olmuş, pardesü, bir torba incir vesaire eşya çalmı-mış, 3 tane de yankesicilik yapılarak para ve saat çalmı-şdır.

Kadın Yüzünden Bir-
birini Yaraladılar

Üsküdar'da Kuloğlu yoku-şunda oturan tütün amelesin-den Mehmet ile Defterdarlık memurlarından Ekrem Ef. ara-sında bir kadın meselesinden kavga çıkmış ve birbirini haf-ifçe yaralamışlardır.

Vapurcular Cemiyetinin
Bir Müracaatı

Yakın ve uzak sahillere işliyen vapur ve sandalcılar cemiyeti belediye İktisat mü-düriyetine müracaat ederek vesaiti nakliyede istihdam edilenlerin sıhhi muayeneye tabi tutulmasını ve binaen-aleyh cemiyete aza olarak kaydettirilmesini istemişler-dir. İktisat müdüriyeti bu muameleyi salâhiyeti harici görerek Şehir meclisine havale etmiştir. Meclis bu gibilerin cemiyete dahil olup olmya-cakları hakkında bir karar verecektir.

Günün Tarihi

Cenevrede

Tahdidi Teslihat
Komisyonunda

Tahdidi teslihat komisyonu teslihat hakkında malûmat taahhüt tarikle ilân usulü meselesine temas etmiştir. Komisyon, hükü-metlerin kur'a efradı, milis, ihti-yat ve müstahfaz askerlerinin miktarı hakkında malûmat ver-miye mecbur tutulmaları hakkında Leh murahhas heyeti tarafından verilen takrirî kabul etmiştir.

Türk-Bulgar Ticaret
Muahedesi

Bulgar meclisi meb'usarı Türk-Bulgar ticaret ve seyrisefaîni mu-ahedenamesini tasdik etmiştir.

Menba Suları Şirketi
Feshedilecek Mi?

İktisat vekâleti menba suları şirketleri hakkında takibatta bu-lunmasını Ticaret müdüriyetine emretmiştir.

Terkos

Belediyemiz Nokta
Nazarını Nafia Vekâ-
letine Bildirdi

İstanbul şehir meclisi Terkos şirketinin feshi, bu kabil olamaz ise şebekenin satın alınmasına karar vermiş ve bu kararını Nafia vekâletine bildirmiştir.

Devlet Bankası Ve
Ticaret Odaları

Ticaret odaları varidatının yüz-de 10 u ihtiyat akçesi olarak Sanayi ve maadin bankasında bulunmaktadırlar. Bazı odalar bu paraların Cumhuriyet merkez bar-kası hisse senetlerine yatırılmasını istemektedirler.

Tek Taksit Talimatnamesi

Kânunuevvelin dördünden iti-baren piyasaya çıkarılacak taksit otomobiller belediyenin kabul ettiği şekil ve surette olacaktır.

Şoförlerin Yeni İdare
Heyeti

İstanbul şoför cemiyetinin ye-ni idare heyeti intihabı 27. 28, 29 teşrinisanında yapılacaktır.

İktisat Meclisi Âlisi

İktisat meclisi âlisi Kânunuev-velin birinci günü toplanacaktır.

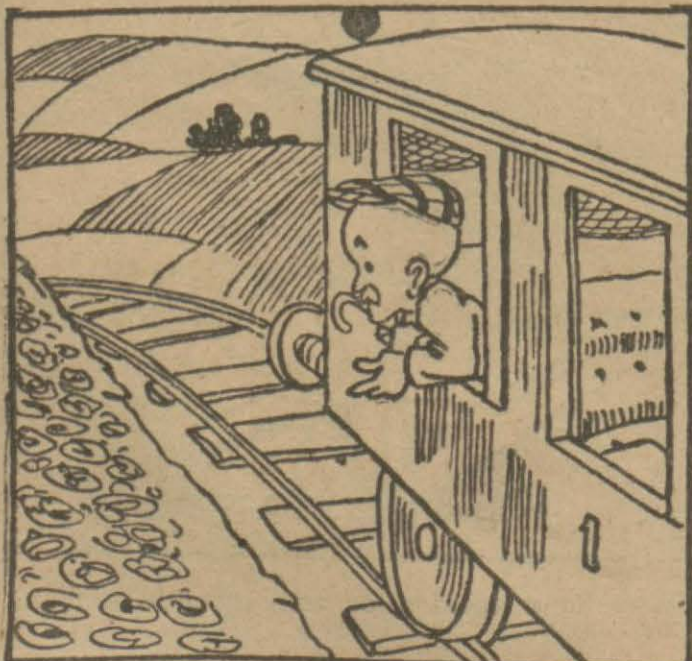
Darülfünunda Barem

Darülfünunun bütçe projesi Barem esasına göre Darülfünun-ca hazırlanmaya başlanmıştır. Bu münasebetle evvelce tahmin etti-gimiz gibi daimi ve serbesj mü-derrislik meselesi meydana çık-mış ve bu yüzden hararetili mü-nakaşalar olmuştur.

Tütün İşçileri Cemiyeti
"Tütün işçileri esnaf cemiyeti" namile şehrimizde bir cemiyet teşekkül etmiştir.

Son Posta'nın Resimli Hikâyesi:

Pazar Ola Hasan B. Bulgaristanda

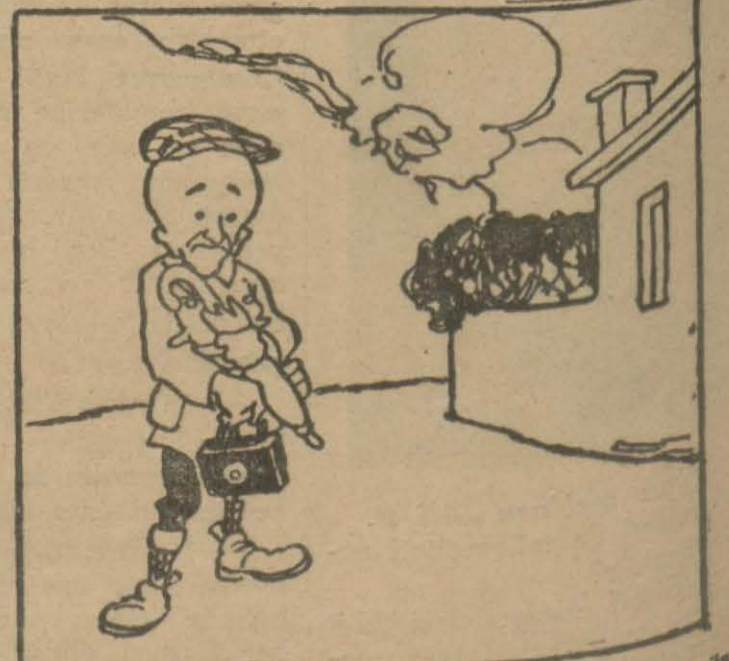
1: Hasan Bey — Aman yahu... bu ne güzel ekilmiş, biçim topraklar!.. Bir karış yer yok ki ekilmemiş olsun?

2: Hasan Bey — Hem de çiftçilerin yüzü gü-lüyor... Hepsi memnun... Burası Bulgaristan mı?

3: Bir yolcu— Evet Hasan B., burası Bulgaristan; bu köy-lülerin, çiftçilerin fırkaları vardır, hükümet vergi almak için bunların özkünü haczetmek şöyle dursun kılma bile dokunamaz.

4: Hasan Bey — Biz de ziraat memleketiyiz ama köylünün-ne fırkası vardır, ne de hurkası!.. Fethi Bey fırkasını kapa-maya mecbur olduktan sonra Memiş dayı nasıl fırka yapmış Var, halimiz kıyas et!

Hergün

Mündericatımızın çokluğundan dercedilememiştir. Özür Dileriz.

Vâsıf B. Diyor Ki:

"Memletin Hurriyeti Takyit Etmek Hatırımızdan Geçmez,"

[Baş tarafı 1 inci sayfada]

Fırka azası toplanacak, içlerinden arzu ettiklerini heyete intihap edecekler.

Merkezle irtibat ve muhabereyi bu heyetin reisi ifa edecektir.

Muhtelif vazifelerin bir fırka azası üzerinde temerküz ettirilmesi kat'iyen bertaraf edilecektir.

İşte bu esas dahilinde teşkilâtı yapmaya başlayacağız. Şunu da ilâve edeyim ki merkezde teşekkül eden teşkilât heyeti spor, muallimler ve Türkocağı gibi milli teşekküllerde bilfiil ve doğrudan doğruya bir encümen teşkil etmiştir.

Memleketin işçi sınıfı ve bu sınıfın ihtiyaçları ile de meşgul olmak üzere diğer bir encümen intihap edilmiştir. Matbuat, irşat, milli hars sahalarında da meşgul olacak encümenler vardır. Bu encümenlerin hazırlayacağı ve umumî teşkilât heyeti tarafından kabul edilecek direktifler dahilinde mahalli teşekküller de aynı sahalarda çalışmak vazifesine mükellef olacaklardır.

Serbes Fırkanın Feshi

— Serbes Fırkayı kimse feshetmemiştir. Siyasî fırkalar tarihinde mevcut olmaları ile bu fırkanın muvafak olması için Halk fırkası rüesası ellerinden gelen yardımı yapmışlardır. Hiçbir taraftan en küçük bir tazyik görmedikleri balde Serbes fırka rüesası kendi kendilerine fırkanın infisahını ilân etmişlerdir.

Memlekette mevcut olan hurriyetlerin hiçbirisine en küçük bir tekyayyüdün vaz edilmesi Halk fırkasının azasından hiçbirinin hatırından bile geçmez.

Tam ve şamil manasile demokratik esaslar dahilinde memleketin inkişaf ve tekâmülünü temin etmek yegâne maksadımızdır. Her vatandaşın kendi siyasî akidelerini neşir ve tatbik için fırka yapmak hakkı kanunen muayyendir. Biz bunu düşünmekle meşgul olamayız.

İlk Mekteplere Dair Sual

Ne Kadar Talebe Var?

Ankara, 23 (Hususi) — Maarif vekâleti eminliklere bir tamim göndererek ilk mekteplerin son sınıf talebe mevcudunu sormuştur. Bu soruş orta mekteplerle muallim mekteplerinin birinci sınıf kadrolarını tayin içindir.

Amerikanın Nüfusu

Vaşington, 22 (A. A.) — Filipin adaları ahaliyi müstesna olmak üzere bütün Amerika senesinin miktarının 122,773,046 kişiye balığ olduğu anlaşılmıştır.

Resimli Makale

* Nasıl Münakaşa Ederler? *

1. — Bazı muharrirler kalem yerine sopa, tabanca veya çirkin söz kullanırlar.

2. — Bir tek muarız hücum ederken herkes kendilerine dikkat ettiğini görmezler.

3. — Bir kişiye galebe çalalım derken bu suretle herkese mahcup ve mağlup olurlar.

BUGÜNÜN TELGRAF HABERLERİ

Dahiliyede

Yeni Tayinler Yapıldı

Ankara, 23 (Hususi) — Emniyeti umumiye dördüncü şube müdürlüğüne Savur kaymakamı Osman, ikinci şube müdürlüğüne Gönen kaymakamı Necmeddin, İstanbul ikinci şube müdür muavinliğine Ata Beyler tayin edilmişlerdir. Kayseri Tapu müdürü Şükrü Bey Şebinkarahisara, Sirit müdürü Mahmut Bey Afyonkarahisara tayin edilmişlerdir.

Meto Zadelere Vaziyeti

Adana — İflâs eden Meto zadelere ait ve bankalar arasında münazaalı bir vaziyette bulunan koza mağazaları meselesi halledilmemiştir. Mesele mahkemede olup gelecek celse 2 kânunvevelde görülecektir.

İzmir Tezahüratından Bir Bakiye..

İzmir — Fethi Beyin İzmir ziyareti esnasında nümâyış yapan halk arasından alınıp bir müddet tevkif, sonra mahkemeye verilen ve ileri geri söylendiği iddia olunan Kürt Mustafa ismindeki maznun, tahliyesini ve serbes muhakeme edilmesini istemiştir. Mahkeme bu talebi reddetmiştir. Bu adam, hükümetin manevî şahsiyetini tahkirden maznundur.

Rüsumat İçin Yeni Tşkilât

Ankara, 23 (H.M.) — Rüsumat umum müdürlüğü taadül kanununa tevfiikan bir teşkilât kanunu hazırlamaktadır.

İktisat Vekâletinde

Ankara, 23 (H.M.) — İktisat vekâletinin teşkilât kanununun ihzarına devam edilmektedir.

Traktör İşi Yarına Kaldı

Ankara, 23 (H. M.) — Traktör komisyonu dün de bir toplantı yaptı. Pazartesi yapılacak toplantıda neticenin anlaşılması kuvvetle muhtemeldir.

Ticaret Muahedeleri

Ankara, 23 (H.M.) — Danimarka, Mısır, Çekoslovakya, İtalya, Avusturya hükümetleriyle ticaret muahedesi müzakeratına başlanacaktır.

Ankara, 23 (H.M.) — Ruslarla munkati olan ticaret müzakeratına yakında tekrar devam olunacaktır.

İzmirde Münasebetsiz Bir Hadise

Gece Komünist Beyannameleri Tevzi Etiler Zabıta Maznun Olarak (7) Kişiyi İsticvaba Başladı

İzmir, 23 (H.M.) — Dün gece şehrin muhtelif yerlerine komünist beyannameleri asıldı. Beyannameler aynı zamanda da Bahribaba tarafında, Alsancakta, İkçeşmelikte elden tevzi edildi. Halk derhal keyfiyetten zabıtayı haberdar etti.

Gece yarısı tahkikata başlandı. Fakat maalesef sabaha kadar hiçbir ize tesadif edilemedi. Saat 16 da 7 kişi maznun olarak yakalandı. İfadelerinde:

— "Biz, iş, güç sahibi adamları; böyle teşekküllerle alakamız yoktur," dediler. Maamafih serbes bırakılmadılar.

Şimdi matbaalara, ticarethanelere posta ile beyannameler gelmekte olduğu haber verilmektedir. Bunların üzerinde orak çekiş işaretleri ve daktilo ile yazılmış olarak: "İşçiler birleşiniz," ibaresi mevcuttur. Zabıtanın bu münasebetsiz hareketi yapanları süratle yakalayacağı ümit edilmektedir.

Adnan

Abdülhamidin Veresesi

İngiliz Hükümetinden Davacı

Dün Muhtelit Türk - İngiliz mahkemesinde Abdülhamit veresesi tarafından İngiliz hükümeti aleyhine açılan davaya başlanmıştır. Verese Hazineci hassaya ait olup Irak ve Filistin'de kalan emlakın iadesini istemektedir. İngilizler bu emläke Lozan ahtinamesinin altmışıncı maddesi mucibince bilâbedel temellük ettiklerini söylemektedirler.

Ayrıca İngiliz hükümeti vekili Abdülhamit veresesinin vatandaşlık hakkından iskat edildiklerini ve binaaleyh mahkemenin davaya bakmak salâhiyeti olmadığını söylemektedir. Verese vekili Nesin Mazelyah bey veresenin Türk tabiiyetinde olduğunu ve bu itibarla davanın mahkemenin salâhiyeti dairesine girdiğini müdafaa etmiştir.

İster İnan, İster İnanma!

Bir kısım gazeteler, biraz tenkit ve itiraza hedef olunca, hemen kıyameti koparırlar; şahısların şerefinden, haysiyetinden, şahsiyatın fenalıklarından dem vururlar.

Fakat geçenlerde bir gazete, duvar ilanlarıyla bir şahsın haysiyetine ve şerefine açıkça taarruz etti. Ayrıca, gazetesinin sütunlarında, ağza alınmı-

yacak kelimeler kullandı. Bu gazeteler, bu meslektaşlarına, siyasî terbiye içtimai terbiye vermek lüzumunu hissetmediler. Hadiseyi gayet tabii karşıladılar.

Artık bunu gördükten sonra, mahut gazetelerin başları sıkışıkça tenkit ve münakaşa aleyhindeki yazıları yazarken samimi olduklarına:

ister inan, ister inanma!

Mevkuf Memur

Yapmadık İş Bırakmamış

Kalecik, (Hususi) — İşten el çektilirip tevkif olunan muhasebe hususiyeye memuru Rifat Beyin ötekine, berikine verdiği adı ilmühaber ve sahte kâğıtların yekünü gün geçtikçe kabarıyor. Bu suretle paraları alınan halk ve köylüden epey insan mahkemeye müracaat etmişlerdir.

Atilla

Tahdidi Teslihat

Konferans Bazı Mühim Kararlar Verdi.

Cenevre, 22 (A.A.) — Tahdidi teslihat kongresi her sene, ondan bir sene evvel askeri ve mecburi terbiye askeriyeye görmüş olan gençlerin miktarını bildirmek hususunda Fransız teklifini kabul etmiştir.

Konferans mahafili, (18) yaşından itibaren gençlerin talim ve terbiye askeriyeye tabi tutulmaları hakkındaki İtalyan hükümeti kararını hararetle mevzu bahis etmektedir.

Konferans, ihtiyarî surette askeri terbiye gören Fransız gençlerinin miktarlarının bildirilmesi mecburiyeti hakkındaki teklifi reddetmiştir. Gelecek içtima pazartesiye dir.

Avrupaya Talebe

Gönderilecek

Ankara, 23 (H.M.) — İktisat vekâleti ziraat tahsili için Avrupa'ya 25 talebe gönderecektir. İmtihanlara yakında başlanacaktır.

Ankara'da

Susuzluk Devam Ediyor

Ankara, 23 (H. M.) — Ankara mektepleri susuzluk yüzünden iki gün tatil edilmiştir. Bugün bozulan boruların tamiratının biteceği zannolunmaktadır.

Maarif Müsteşarı

İstanbul'a Geliyor

Maarif müsteşarı Mehmet Emin Bey Edirneye gitmek üzere bugün İstanbul'a gelecektir.

Muamele Vergisi

1931 senesinden itibaren dahilî sanayiden muamele vergisi alınmayacaktır.

Sözün Kısası

Yahu, Arkadaşlar, İnsaf!

Geçen hafta, Şehir Meclisince aza olan gazeteci arkadaşlara hitaben bir mektup yazmıştım ve "SON POSTA,"nın geceleri zifiri karanlık sokağın bir lâmba astırmazlarsa günün birinde düşeceğimizi ve kolumuzun budumuzun kırılacağını anlatmıştım.

O yazının SON POSTA da çıktığı günün akşamı, hava karardıktan sonra, gazeteden ayrıldım, menhus karanlık yolda on adım ya attım, ya atmadım, ayaklarıma bir şeyler takıldı, ve çağanozvari bir hareketle yere kapaklandım. Meğer kadının biri sokağın ortasına ağız ağzına kadar dolo iki teneke su koymuş. O karanlıkta iki teneke değil, koskoca iki deveyi bile görmek ne mümkün!

Sol bacağım yaralandı, sağ dizimin kemiği fena halde zedelendi ve aradan bir hafta geçtiği halde sızım sızım sızıyor.

Zaten kolu budu pek sağlam bir adam değilim. Yeniden dokuzuncu hariciye koğuşunda tedaviye mahkûm olacağım diye ödüm patlıyor. Dün akşam doktora gitmiye mecbur oldum.

Şehir meclisindeki arkadaşların bu lâfife sütununda yazdığım hakikate inanmalarını rica ederim. Bununla üçtür yazıyorum: Ya şu sokağa lâmbayı taktırsınlar, yahut mecliseten isitifalarını versinler. Zira, İstanbulun en maruf sokaklarından birine bir kör kandil astırmaya bile muvafak olamayanların şehri imar ettirebileceklerine inanam. Külüstür bir fener bile koydursalar razıyım. Dizim, hâlâ, o kadar fena sızıyor ki..

Kâzım Karabekir Paşa

Ankara — Eski Terakkiperver fırka reisi Kâzım Karabekir Paşa Ankara'ya gelmiştir. Kâzım Paşa, bu seyahati, hususî bazı işleri için ihtiyar ettiğini söylemiş, seyahatimin başka manası yoktur? demiştir.

Ağaç Bayramı

İçin Bir Talimatname Yapılıyor

Ankara, 23 (H. M.) — Himayeî eşçar cemiyeti ağaçların çoğalması, dikilmesi, muhafazası ve ağaç bayramları tertibi için bir talimatname yapmıştır. Bayramlar mahalli ziraat, orman müdür veya mütehasıslarının müteleası alındıktan sonra tatile tesadüf eden birgünde olacaktır. Talimatnamede fidanların dikilmesi, sulanması hakkında maddeler vardır.

APTÜLHAMİDE ATILAN BOMBA

Bütün tarihi dekoru, merasimi, hakiki teferruatı ve neşredilmemiş fotoğraflarıyla beraber "Ziya Şakir," Beyin bu, son derece heyecanlı ve vesikalara müstenit romanın yakında dercedeceğiz.

Gazi Hz. Seyahatleri

DÜN GECEYİ SAM-
SUNDA GEÇİADİLER

[Baş tarafı 1 inci sayfada]

Turhala gelmişler ve hususî trenle Amasyaya hareket buyurmuşlardır. Turhal halkı kadın erkek istasyonda bekliyordu.

Amasyadan gelen vali, meb'uslar ve belediye reisi kolordu kumandanı Turhalda Reiscümhur Hazretlerini selamlamışlardır. Tren saat 12,30 da Amasyaya muvasalat etmiş ve istasyonda biriken halk Reiscümhur Hazretlerini alkışlamışlardır.

Gazi Hazretleri Amasya belediyesini teşrif buyurmuşlar ve öğle yemeğini burada yemişlerdir. Bu akşam Samsuna hareket buyuracaklar ve orada en az iki gün kalacaklardır. Samsunda kendi evlerinde ikamet buyuracaklardır. Samsun valisi Kâzım Paşa Gazi Hazretlerini Amasyada karşılamıştır.

Amasya 22 (A.A.) — Reiscümhur Hazretleri Amasya orta mektebini gezmiş dersanelerde talebeye sualler sormuştur. Gazi Hazretlerinin birinci sınıfta talebeden kaldırdığı bir çocuğa irat ettiği suallerle talebenin cevaplarını tashihen verdikleri izahat bilhassa Türk tarihi ile Anadoluya, Elcezire ve Mısra gelen ilk Türklerin kadim medeniyetleri ve menşeleri hakkında çok canlı bir ders mahiyetinde idi.

Reiscümhur Hz. mektebin müzesinde Amasya mezarlıklarından getirilmiş eski ve yeni insan kafası ile alâkâdar olarak bunlar hakkında mektep müdüründen izahat aldılar. Mektepten sonra Cümhuriyet Halk fırkasını teşrif buyurdular. Burada fırka azalarını ve halk mümessillerini kabul buyurarak memleket işleri hakkında uzun müddet hasbhalde ve irşadatta bulundular.

Reiscümhur Hz. saat 17 de hususî trenle Samsuna hareket buyurmuşlardır. Halk tarafından hararetle alkışlandılar.

Samsun, 22 (H. M.) — Gazi Hz. saat 21 de şehrimizi teşrif buyurdular ve istasyonda binlerce kişinin (Yaşa) temennileriyle karşılandılar, kendi evleri olan Halk fırkası binasında misafir edildiler.

Hâmit

Samsun, 22 — Gazi Hz. Samsuna dokuza on kala teşrif ettiler. Aziz misafirimizi istasyonda fırka, kolordu, vilâyet erkânı karşıladı. Havanın muhalefetine ve gece olmasına rağmen istasyon ve bütün cadeler kesif halk kitleleriyle dolu idi, Büyük misafir, hazıruna:

— Merhaba, nasılsınız cümleleriyle iltifat buyurdular. Halk samimi ve sürekli alkışlarla: "Hoş geldin, yaşa Gazi babamız," diye payansız sevinçlerini izhar ediyordu. Otomobile binerek Halk Fırkasını teşrif buyurdular. Diğer misafirler ihzar edilen Samsun Palas, Lüks park ve Sahil palas otellerine inmişlerdir. Şehir büyük bir sevinç içersindedir. Her taraf bayraklarla süslüdür. Kendilerini Vali paşa, fırka ve jandarma kumandanları vilâyet hududunda istikbal etmişlerdir.

Ege Vapuru

Bu Sabah Samsuna Hareket Etti

Gazi Hz. nin, seyahatlerinde emirlerine tahsis olunan Ege vapuru, bu sabah Samsuna müteveccihen hareket etmiştir. Egede, bu münasebetle bazı tertibat alınmıştır. Vapura mızık ve cazbant konulmuştur.

Seyrüseferin umumî müdürü Sadullah ve Seyrüseferin doktoru Şerafeddin Beyler Ege vapuruna gitmiştir.

ÇOK ÇOCUKLU AİLELERE
YARDIM YAPILMAKTADIR...

Hükümet çok çocuklu ailelere yardım etmeyi yeni hızsıhha kanunu ile kabul etmiştir. Bu kanundan istifade etmek isteyenler hükümete müracaat etmelidirler.

İşi olup ta meşgul olamıyanlar varsa bize resim ve adres göndersinler. Biz uğraşıp aldığımız neticeyi kendilerine bildiririz.

Bu haklarından istifade etmek için müracaat edenlerden bir kısmının daha resim ve isimlerini dercediyoruz:

1 — Tecerli nahiyesinde

detiye köyünde Cımbık İsmail oğlu İsmail ağa ailesi. Zevcesi Sultan H. çocukları: Osman, Fettah, Mehmet, Halil, Mâhmut, Ayşe, Esmâ, Huri, Arzi hanım ve efendiler.

2 — Halıcıoğlunda, Yenimahallede Selâmderesi sokğında 10 numarada Mustafa Ef. ailesi. Resimde görülenler: Zevcesi Şaziment hanım, çocukları Fatma, Yaşar, Ayşe Hikmet, Hasan Cemal, Ferit Muzaffer, M. Nuri, Hamdi Cemil H. ve Ef. ler.

3 — İzmir kadastro heyetinde

Karaferye muhacirlerinden Süleyman Ef. ve ailesi efradı.

4 — Ankaranın Karakusun köyünden Ali oğlu Halil ağa ve ailesi.

5 — Adapazarında, jandarma dairesi karşısında 39 numaralı yazıhanede İsmail oğlu Mustafa Ef. ve ailesi.

6 — Ankaranın Zemir nahiyesinde Kurt Ahmet ağa ve ailesi. Ahmet ağa ile iki refikasının kucaklarında bulunan üç çocuk bir defada doğmuşlardır. Biri erkek ikisi kızdır. Ahmet ağanın iki kadından 13 çocuğu olmuştur.

Hepsi de sağdır. Kendisi ise çok muhtaç bir haldedir.

7 — Edirne, Doğan mahallesinde 34 numarada Yoda Efendi ailesi. Resimde görülenler: Zevcesi Madam Ester, çocukları Moiz, Samuel, Rofat, Aron, Danyel, Sara, Natan Hanım ve Efendiler.

8 — İstanbul belediyesi Darülace umum sinema ve tiyatrolar damga memuru Hulûsi Ef. ailesi, resimde görülenler: zevcesi Cevriye, çocukları Nüzhet, Muammer, Mustafa Kemal, Nezihe, Sabahat, Melâhat H. ve Efendiler.

Bina Tahriri

İki Gün Sonra
Fatihte Başlıyor

Fatih kazası dahilindeki binaların yazılmasına iki gün sonra başlanacaktır. Bu işi, ikişer aza ve birre reisten müteşekkil üç komisyon yapacaktır. 1 numaralı komisyon Fatih merkez nahiyesini, 2 numaralı komisyon Samatya nahiyesini, 3 numaralı komisyon da Şehremini nahiyesini yazacaktır. Tahrirden evvel bu üç komisyonla maliye memurları şu aşağıda yazılı olan noktaları bitireceklerdir:

1 — Bir cetvel hazırlanarak, bu cetvelde binaların eski ve yeni numaraları mahalle ve sokakların eski ve yeni isimleri yanyana gösterilmek suretiler Maliye kayıtlarının iyi yürüyüşü temin edilecektir.

2 — Tahrirden evvel Mali-

Korkudan Doğan Facia

Kirayı Veremiyen Kadın Çocuğunu Düşürdü

Kadıköyde, İkbaliye mahallesinde oturan sucu Mehmet ağa bir müddettenberi ev kirasını veremiyormuş. Ev sahibi birkaç defa istemiş, o da itizar etmiş, son defa dün için vereceğini söylemiş, fakat parayı tedarik edememiş. Ev sahibinin heran gelip parayı istemesinden ve alamayınca bir gürlütü koparmasından korkan Mehmet Ağanın karısı Cevahir H., bu korkunun tesirile dört aylık çocuğunu düşürmüştür. Zavallı kadın.

ye memurları komisyonlara birer(müstesniyat) cetveli verecek bunlarda devlet daireleri, hayır müesseseleri ve ibadethanelerle hususî muahede ve mukavelemlerle muafiyet kazanan binalar zikredilecektir. Bunlar bittikten sonra asıl tahrir günü gazetelerle ilân edilecektir.

Romen Seyrüsefer Şirketinin Matbuata Bir Cemilesi

Romanya seyrüsefer şirketi, mesleki bir gaye ile Romanyaya gitmek isteyen ecebî matbuat mensuplarının nakil ücretlerinde yüzde elli tenzilât yapacağını her devlete olduğu gibi bizim Hariciyemize de bildirmiştir.

Ahlâk Mücadelesi

Sekiz Randevu Evi
Kapatıldı

Polis ikinci şube müdüriyeti ahlâki zabıta memurları son zamanlarda fuhuşla mücadelede ehemmiyet vermekteler. Son birkaç gün içinde Taksim ve civarında Eczacıbaşı, Doğramacı sokağı, Hasanâli mahallesi Küçük yazıcı sokağında Sabiha, Maryam, Karamanlı Eleni, Dilber, Nazlı, Hristo, Naciye ve Nadide hanımların idare ettiği gizli ve uygunsuz bazı evler polisçe kapatılmıştır.

Hileli Torba Kâğıtlar

Bazı torba kâğıtları kırmızı çamurla yapıştırılmakta ve alt kısımlarına çamur konmakta olduğundan Belediyeye şikâyet edilmiştir. Zabıta tahkikat yapmaktadır.

Siyaset Dünyası

İSPANYADA
KOMÜNİZMHükümet Büyük
Bir Tehlike
Önünde Kaldı

Geçen gün Madritte inşa edilmekte olan bir ev yıkıldı. Bina altında kalan amelelerin çoğu öldü. Bunlar için şehirdeki bütün amele muazam bir cenaze alayı yaptı. Polis bu alayı kurşunla dağıtmak istedi. Amele bunu protesto zımında şehirde bir grev ilân etti.

Böyle basit bir işten başlayan grev tedricen bütün İspanyaya yayılır gibi oldu. Diğer şehirlerdeki amele onlara iştirake başladı. Ve nihayet bu grevler umumi bir komünist ihtilâli şeklini alır gibi oldu.

Fakat hükümet vaziyete hâkim olmuştur.

Amerikada Müthiş
Buhran

Bu sene Amerika çok mühim mali buhranlar geçirdi. Borsada birçok iflâslar oldu. Halkın kazancı azaldı, işsizlerin miktarı beş milyonu buldu.

Bu umumî sebepler neticesi olarak Amerika bütçesinde bir nesil içinde ilk defa olarak (100) milyon dolar bir açık zühur etti.

Bu yüzden Amerikada umumi bir telâş vardır. Gazeteler bu mali buhranı en ziyade gümrük tarifelerinin arttırılmış olmasına atfetmektedirler. Bu sebeple Reiscümhuru şiddetle tenkit ediyorlar.

Mısrıda Vaziyet

Mısrıda istiklâl mücadelesi hararetle devam ediyor. Milliyetçiler geçen hafta bütün serbe meslek sahiplerini dükhân ve mağazalarını kapıyarak umumi bir nümayiş tertip etmeye teşvik etmişler. Başvekil Sıtkı Paşa milliyetçilerin tahrikâtını cebir ile susturamayınca, siyasi bir oyunla onlara mukabele etmek lüzumunu hissetti. Güya istiklâl için çalışmak üzere müstakbil için fırka tesis etti. Teşekkülünü geçen gün haber verdiğimiz bu yeni fırkanın esas esas gayesi İngiliz himayesi altında Mısırın istiklâlini temin etmektir.

Travers Fabrikası
Derince'de Bir Müessese
Yapılıyor...

Devlet demiryolları Derince'de 90 bin lira sarfı ile bir tahta travers kurutma fabrikası ile fen memurları binaları yaptırmaktadır. Traversler fabrikada (krozet) ile kurutulacak ve raylara tesbit edilecek noktalarının delikleri açılacaktır. Bu suretle kurutulan ve elyafı takım edilen ağaçlar 40-50 sene çürümeyerek kullanılabilir. Demir traverslerin her birisi yerlerine beş liraya konmakta ve Avrupadan alınmaktadır. Bu traversler yeni yapılan hatlarda kullanılacaktır. Fabrikanın inşası martta bitecektir. Tahta traversler pek ucuz mal olmaktadır.

Kari Gözile
GördüklerimizPozanti Belediyesi
Kaldırıldı Ama..

Pozantiden yazıyor:
1 Haziran (930) tarihinden itibaren Pozanti belediyesi lügvedilmiştir. Bu karar, Kanun icabı olmakla beraber bazı yanlışlıklara sebep oluyor. Mesela Belediyeler arasında muhtaç kimselerin belediye hesabına sevk edilmeleri bir mecburiyettir. Fakat Ulukışla belediyesi tarafından sevk olunan fakirler, maluller, Pozantide belediye varmış gibi tahsisatları yalnız buraya kadar verildiği için burada gelip beklemektedirler. Alâkadar makamların nazarı dikkatini celbederim.

Behçet

Bir Gaip Aranıyor

Efendim:
Bundan yirmi beş sene evvel kardeşim Söğütün Mihalgazi köylerinden yemipazar muhacir mahallesinden sünneci Ömer ağa kardeşi Ahmedin oğlu Siliştireli Mehmedî kaybettim. Bu müddet zarfında tahassür acısıyla zebun olan kalbim daha fazla eleme tahammül edemeyecek; bunun için gazetenizin bu hususta benim gibi birçok zavallıya muavenet sütunlarına iltica ediyorum. Bilenlerin [Saracanebaşı'nda Firuzğa mahallesinde, Şekerci sokağında (32) numaralı hanede kardeşi Sabriye H. a bildirmelerini] insanîyet namına rica ederim efendim.

Gaibin kardeşi
Sabriye

Bir İcra Meselesi

Kadıköy icrasında, (929) senesi (1582) numaralı dosya muclibince dokuz lira alacağının tahsil tahtı hükmü alındığı ve borçlu memur bulunduğu ve adresi ve numarası malûm olduğu halde iki seneye karip bir zamandanberi tahsil olunmadı. Bu halin bende uyandırabileceği yeis ve nevmidi kolaylıkla kabill tasavvurdur, efendim.

Erenköy, Kunduracı esnafından

M. Memduh

Anadolu mektupları gönderen Salâhattin Bey:
Bize son adresinizi bildirmeniz mercudur.

Cevaplarımız

Sabık orman muamelât memurlarından Remzi Bey:
Gönderdiğiniz mektubu aldık. Fakat bahsettiğiniz hadise nerede vukua gelmiştir? Bunu yazmamışsınız. Bu yüzden şikâyetiniz dercedilmemiştir. Mazeretinizi muhik bulacağımızı ümit etmek isteriz.

Şükri oğlu İbrahim ve Ahmet oğlu Nuri, Sinan zade Şevket, Sarı Ahmet oğlu Hüseyin imzalarıyla iki ayrı mektup gönderen karilerimize:

Hamdullah Suphi Beyin sebebiyet vermesiyle başlayan münakaşa, gazetede de görmüş olacağınız üzere bugün kapanmış addolunmak lâzımdır. Lüzum halinde, fikrinizden istifade olunacağını teyakkürlerimizle birlikte kaydediyoruz efendim.

[Kari mektuplarımızın devamı 7 inci sayfadadır]

TAKVİM

Gün	23-Teşrinisani-930	Kasım 15
Arabi		Rumi
2-Recp - 1349		10-Teşrinisani - 1315
Vakit-Ezani-Vasatı		Vakit-Ezani-Vasatı
Güneş	2.10	6.56
Öğle	7.15	12.
İhtidat	9.45	14.31
Akşam	12.-	16.46
Yatsı	1.36	18.22
İmsak	12.26	5.12

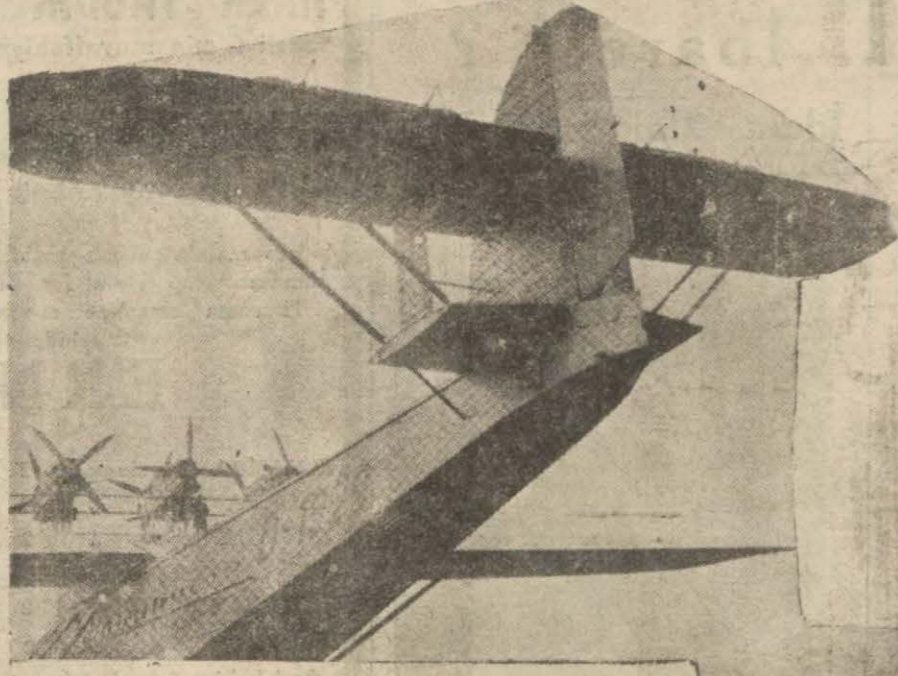
Tefrika numarası: 33

PEYAMI SAFA

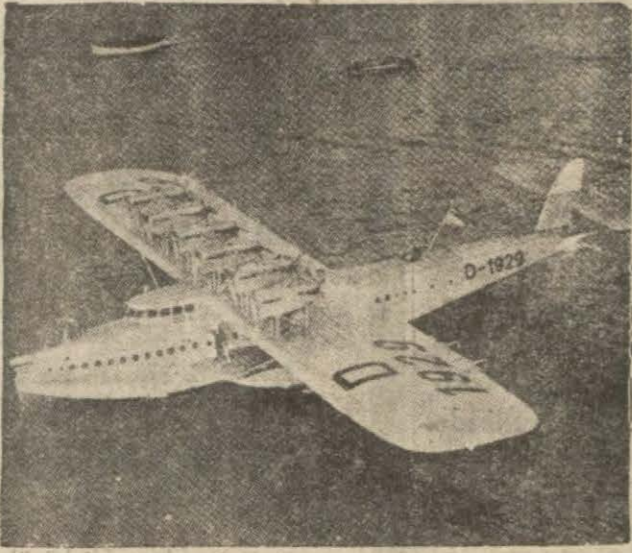
SON POSTA'nın Edebî Romanı

FATİH - HARBIYE

Baloya gitmekle hemen medeni olacak mısın?
— Evet, tabii... Hayır, yalnız halo değil tabii... Of, bu balo...
Kuzum, şimdi de bunu diline dolama! Ben bunu söylemek istemiyorum, bak gene beni anlamıyorsun, ben anladığım zaman bile sen beni anlamalısın, halbuki söylüyo-

Yüz Yetmiş Kişi Taşıyan Barlı,
Salonlu, Yataklı Bir Tayyare..

170 Yolcu taşıyan Do. X Alman tayyaresinin uçuş esnasında alınmış resmi..

Tayyarenin umumî manzarası...

Almanlar son zamanda (Do.x) isiminde muazzam bir tayyare yaptılar. İngilizlerin yanan balonunun arkasından bu tayyareyi Avrupa dolaşmaya çıkardılar ve evvelâ İngiltereye gönderdiler.

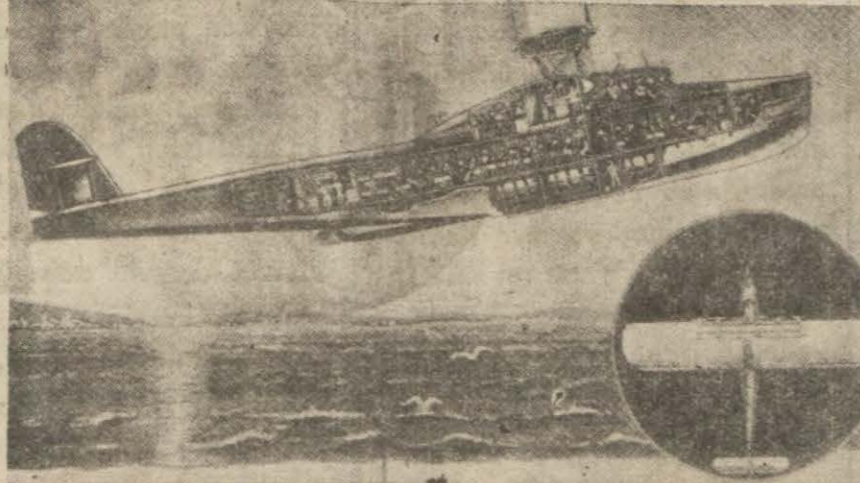
Tayyarenin kumandanı

Şimdi Avrupa üzerinde tecrübe uçuşları yapan ve ilkbahara doğru Bahrimuhiti geçerek Amerikaya gidecek olan bu tayyare tam manasile bir hava gemisidir.

(Do.x), Almanyada "Firdirihafen", de "Dornie", fabrikası tarafından beş sene tetki kat icrasından sonra yapılmıştır. Bu tayyare esasen seyrü seferler için yapılmıştır. Fakat inşa eden mühendis geçsen sene resmen vuku bulan beyanatına göre Bahrimuhit seferlerine tahsis istihdaf edilmemiştir.

Fakat tayyare mahdut bir hamule ile Bahri muhit üzerinde sefer icra edebilir. Bahrimuhit seferleri için mühendisler daha vâsi projeler üzerinde çalışmaktadırlar.

Do. x tayyaresi iki milyon marka, takriben bir milyon

Tayyarenin üzerinde bulunan on iki motörden bir ikisi..

Tayyarenin iç tertibatı

liraya mal olmuştur. Tayyare tamamen madenidir. Birkaç ay evvel İtalya hükümeti bu tayyarelerden iki tane sipariş vermiştir. Tayyarenin esasen dahili tertibatı ve şeraiti tabiiyesi 70 yolcu ve on üç tayfa nakletmek üzere inşa edilmiştir.

Tayyare dört katlıdır. Orta katı yolculara mahsus salonları ihtiva etmektedir. Bu salonların bir kısmı sekizer kişilik, bir kısmı da on beş kişiliktir. 24 metre uzunluğunda ve 3,25 metre genişliğinde olan bu salonların dahili Mesajeri vapurlarının dahilindeki intizam ve konforu haizdir. Ayrıca bir istirahat salonu ile de bar mevcuttur. Bar dahilinde soğuk tutan dolaplar ve ısıtma vasıtası olarak ta elektrik tesisatı vardır. Yolculara mahsus salonlardan ikisinin dahili tertibatı yataklı vagonlarda olduğu gibidir. Salonlara bitişik olmak üzere

re elektrik tertibatlı bir mutfak ve daha ilerde müteaddit aptesane ve tuvalet daireleri ve eşya koymaya mahsus kısımlar vardır.

Tayyaredeki işler aynen bir gemide olduğu gibi cereyan eder.

Do. x tayyaresinde pilotlar motörlerle meşgul olmadıklarından ve motörler ayrı ayrı makinistlerin nezaretinde bulunduğundan tayyarede âzami emniyet vardır. Tayyarenin sevk ve idaresi seyrüsefere memur kaptan tarafından temin olunur. Pilotlar her ikisi müştereken veya nöbetle tayyareyi havada sevkederler. Bunlar arzu ettikleri zaman tayyare motörlerinin hep-

Kadın Ve Kalp İşleri

Ev Kızının Hayatı

Hayatını Penceresinde Geçiren Genç Kız

Evimizin karşısında namuslu ve mutavassıt bir tüccar ailesi oturur. Bunların on sekiz yaşlarında güzelce bir kızları vardır. Bu kız gününü penceresinde geçirir. Sabah işini bitirince giyinir, kuşanır. Penceresine oturur ve dışarıyı seyrederek. Akşama kadar pencereden kalkmaz. Pencere onun hayata bakan yegâne menfezidir. O, bütün hayatı buradan seyrederek. Ufku, görüşü sokağın dar çerçevesi ile mahduttur.

Bu kız, bizim aile kızı dediğimiz tipin canlı bir numunesidir. Bu kız mahcupdur, temizdir, namusludur. Hayata uzaktır. Bütün tanıdığı eve giren birkaç akraba ve birkaç tanıdıktan ibarettir. Annesinin, babasının kuzusudur.

Fakat bu kızın bir de iç tarafı, gizli tarafı vardır. Bu kız için için yaşayan, aşkı hissinin saklar; sırrını yalnız

arkadaşlarına söyler. Aşkını penceresi önünden geçen erkekler arasından seçmiştir. Fakat bunu yalnız kendisi ve arkadaşları bilir. Ailesi bundan haberdar değildir.

Bu kız hayalperverdir. Hulya ve rüya içinde yaşar. Hakikatle ve hayatla karşılaşınca şaşırır, el dokunulmuş bir zambak gibi çabuk pörsür.

Aile kızı hayatının çoğunu evinin içinde ve penceresinin yanında geçirdiği için saksıda büyüyen çiçek gibi narin ve hassas olur. Çabuk kırılır, çabuk sevinir, çabuk mes'ut ve çabuk bedbaht olur.

Anne ve babanın vazifesi kızına karşı lâkayt kalmamaktır. Bizim kızımız namusludur deyip göz kapamamaktır. En çok ikaza muhtaç olan kızlar aile kızlarıdır. Onlara yol göstermek ve arkadaşlık ederek dertlerine ortak olmak lâzımdır.

Hanımteyze

Zıt Renkli Roplar

Son zamanda üst kısmı açık, alt kısmı, yani etek tarafı koyu renkte elbise yapmak çok moda olmuştur. Bugün size takdim ettiğimiz iki numune bu cinstendir. Yalnız bir ipeklî, öbürü yünüdür. Soldaki elbise jarse dir. Öteki ise mavi krepdüğüdür. Yukarı kısım fildişi renginde gayet açık ve sarıya çalan beyaz kumaştan yapılmıştır.

ötekinizde meyzin... Bana hiç biriniz hak vermiyorsunuz. Babam sureta hak verdi ama bir de içine sor! Ben de buna kızıyorum, benim arzularımı niçin tabii bulmuyorsunuz, babam gene mazurdur, ihtiyardır, fakat sen?.. Yalan mı? Niçin genç bir adam gibi değilsin? Ben sana hayret ediyorum, hayret, hayret, hayret.. Gayet hassas bir insandın sen... Ne oldu sana? Ben sana ne yaptım? Ben en tabii haklarımı istiyorum canım... Ben mümkün olan şeyleri istiyorum. Lükste gözüm yok, mükellef

bir hayat ta istemiyorum. Benim yaşamdaki bütün kızların, benim vaziyetimde bütün kızların arzuları ve yaşayışı... Neden bunun için kabahatli olayım? Hele evlendikten sonra sen hep bana böyle darğın mı duracaksın? Bir sinemaya bile gidemeyecek miyim? Şinasi durdu ve söyledi:
— Sinemaya da, baloya da gidebilirsin. Mesele bu değil. Ben softadeğilim.
— Mesele nedir?
— Onu sen günün birinde anlayacaksın.
Neriman o ande bile an-

ladığını zannetmişti: Macit meselesi. Fakat bu ne ısrar! Şinasi niçin ona inanmıyor? Fazla birşey mi biliyor? Seziyor mu? Tahminden mi ibaret?
Neriman sustu. Şinasi ile münasebetinin çıkmaz sokaklarına girmektense daha müsabet konuşmayı tercih etti:
— Peki.. beni bu baloya götürür müsün?
— Gideriz.
— Ben kumaşlara bakmak istiyorum, beraber Beyoğluna çıkalım.
— Hayır. Feride söz verdim. Yarım saat sonra buluşacağız. Bu akşam onda yemek yiyeceğiz. Sen git.

Şinasi ayrılmak için kılmadı. Neriman onun yüzüne bakmamıştı.
Utançla ayrıldı ve koşarak uzaklaştı. Sebebinin anlamadan, kendini küçülmüş buluyordu. Birbirine zıt duyguların hücumuna uğradı, geriye dönmek ve balodan vazgeçtiğini söylemek istiyordu. Fakat koşuyordu, kaşlarını çatıyor, yüzünü buruşturuyor, kızarıyor bağırarak istiyor, "Ey... fena bu, fena," diyor, sonra "niçin," diye soruyor, düşünmeye yanaşmıyor ve tramvay bekleme yerlerini geçerek, müthiş can sıkıntısından kaçıp kurtulmak ister gibi koşuyordu.

[Arkası var]

ENVER PAŞA

Buharada Öldürüldükten Sonra Efganda Nasıl Tahrikât Yapıldı?

Anlatan: Agabekof: 11

1919 senesinde Moskovanın ve bir kısım Hint ihtilâlcilerinin nazarıca Hindistanda ihtilâl yaklaştığı zaman Kâbilde "Hindistan halk hükümeti," teşkil olunmuş, Raca Protap bu hükümetin reisi olmuştur.

1924 sonbaharında Amanullah han Raca Protapı seyahate gönderdi. Protap Amanullah Hanın halife intihap edilmesi için propaganda yapacaktı.

Raca Protap seyahate Rusyadan başladı. İngilizlere karşı olan düşmanlığı, Sovyetlerin Kâbildeki sefiri ile olan dostluğu, hasebilen Rusyada kendisinin çok iyi karşılanacağını ümit ediyordu, halbuki çok yanlış, aldandı. Sefirden vesair yerlerden aldığı tavsiye mektupları elinde olduğu halde Moskovanın hareket ettikten sonra bir istasyonda G. P. U. memurları üzerini aradılar ve tevkif ettiler.

Neden sonra hariciye komiserinin şahsi müdahalesi üzerine serbes bırakıldı ve Rusyayı terketti.

Rusyadan çıktuktan sonra gazetelerde kendisine yapılan muameleyi uzun uzadıya yazdı. Bununla beraber Protap Japonyada ve Çinde O. G. P. U. ile anlaşmak istedi, fakat kendisi, İngiltere veya Japonyanın casusu olduğu zannedilerek yüz verilmedi.

1929 senesinde Protap tekrar Rusyaya geldi ve Moskovada Efgan sefaretanesinde Efgan hariciye nazırı Gulâm Ceylâni Hanın misafiri olarak yerleşti. Gulâm Ceylâni Han, Efganistanın Moskova sefiri olan Habip Han seyahatte bulunduğunu için onun işini de vekâleten görüyordu. Habip Han o esnarlarda şimali Efganistandaki askerî hareketlere iştirak ediyordu.

Kâbil de maslahtgüzarımız Valterden vakit teslim aldığı zaman bu kadar zamanda elde ettiği yegâne memur yalnız jandarma miralayı Abdülmecit handan ibaretti.

Valter bu adamı Herat konsolosanesinde kâtip iken elde etmişti.

İrtibat için sefaretanede Efendiyef isminde biri vardır. Aslen Meşhetli bir Acem olan bu adamın hakiki ismi Mamedof idi.

Valterin yaptığı iş yalnız gezmek ve eğlenmekten ibaretti. Kâbile geldikten sonra ben memleketi, ahalinin haleti ruhiyesini öğrendikten sonra yavaş yavaş işe başlamak arzusunda idim. Fakat hadisatı beklemiyordum. Efgan Millet meclisinin dağılmasından bir ay sonra Cenubi Efganistanda isyan çıktı. Aptülmeçit han isyan

hakkında daima malûmat getiriyordu. Bir müddet sonra asilere karşı gitmekten imtina ettiği için Aptülmeçit han tevkif edildi. Çarnaçar gene Marhoftan istifade etmek mecburiyetinde kaldım. Sefir Starktan hiç fayda yoktu. O,

iki karısı ile uğraşmaktan başka hiçbir iş ile meşgul olamıyordu. Fakat sefirin her iki karısı da ataşemiliter Rink'a âşık olmuşlardı. Bunun için sefir ile ataşenin arası açıldı ve sefir ne yaptı yaptı Rink'ı Moskovaya gönderdi.

Bugünün Meselelerinden

Ziraat Bankasını Murabahacı Vaziyetine Düşüren Nelerdir?

[Baş tarafı 1 inci sayfada]

Bu seneki içtimada umumî heyetin ciddi bir faaliyet göstereceği ve müesseseye yeni bir istikamet vermeye çalışacağı mevzubahis olmaktadır. Umumî heyet bilhassa Ziraat bankasının ticarî muamelât ile işigalinin doğru olup olmadığı meselesi üzerinde duracak ve ticarî işlerde kullanılan paranın çiftçiye tahsisi imkânını tetkik edilecektir. Bu meyanda köylüye daha ucuz ve daha kolay kredi verilmesi lüzumunun da mevzubahis olacağı söylenmektedir.

Para Nasıl İkras Edilir?

Umumî heyetin toplanması arifesinde bu meselenin ciddiyetle tetkiki icap eder. Gazetemiz bu işle sureti mahsusa alâkadar olmuş ve çok defa dikkate şayan neticelere varmıştır. Ziraat bankasının köylüden ziyade tüccara faydası dokunduğunu gösteren bu neticeleri sıra ile neşredebiz.

Bugün ise çiftçilere yapılan ikrazattan fazla faiz alındığını ispat edeceğiz.

Ziraat bankası çiftçiye karzen verdiği paradan resmen yüzde on iki faiz alır. Fakat hakikatte ve tabikatta bu nisbet bazan yüzde yirmiyeye kadar çıkar. Bu yekûn ise Ziraat bankasını çiftçi nazarında murabahacı mevkiine çıkarır.

BİR MİSAL

Bu iddiamızı bir iki misal ile izah edelim:

Evvelâ: Ziraat kredi sisteminin en mühimini teşkil eden müteselsil ikrazlardan başlıyalım: bu nevi ikrazlar, birçok köylülere yekdiğerine kefil olmaları suretile yapılan ikrazlardır.

Banka bu kefil ikrazlardan yüzde on iki faiz aldığını söylüyor. Hakikatte bu nevi ikrazlardan maktuen (% 9) faiz, (%3) komisyon alınır. İşte faizin yüzde yirmiyeye kadar çıkmasını temin eden bu (% 3) komisyonudur. Faraza banka bütün yetiştiren bir küçük müstahsile (500) lira ikraz edecektir. Bu para müstakriz bir defada verilmeyiz. Tütün fidesinin tarlaya dikildiği, kırma ve dizme zamanının hulûl ettiği ve (manipülasyon) ameliyesinin yapıldığı zamanlarda

olmak üzere üç defada verilir. Faiz, paranın müstakriz zimmetinde kalacağı müddetlerle mütenasiben, fakat komisyon maktuen ve peşinen alınır. Bu tarz, faiz miktarını (% 16) ya çıkarır.

İş bu kadarla da kalmaz. Bankadan (500) lira alan köylünün mahsulü iyi yetişmemişse veya bir arızaya uğramışsa üçüncü taksit verilmeyiz. Fakat evvelce bu taksit için alınan komisyon da köylüye iade olamaz. Böylece faiz (% 20) nisbetini aşmış bulunuyor.

Biz burada bütün çiftçilerini misal olarak aldık. Çünkü müteselsil kefaletli ikrazlar arasında en uzun vadeli muamele bunlara yapılıp. Pamuk, afyon, prinç ve saire müstahsillerine yapılan ikrazların vadeleri daha kısadır ve faizleri o nisbette fazladır.

Ziraat Hesabı Cariler

Arazi teminatına istinat eden bir nevi ikraz sistemi daha vardır:

Ziraat hesabı cariler.

Bu tarz kredide altı ay için maktuan (60) para komisyon alınır. Ayrıca da (% 9) faiz. Banka istediği zaman hesabı keser. Bu vaziyette komisyondan hiç birşey geri verilmeyiz. Bu karışık muamelede faiz nisbetleri (% 20) den aşağı düşmez.

Bunda maada borçlu mahsulünü idrak edince derhal satıp borcunu ödemiye veya malını banka deposuna getirmeye mecburdur. Bunu yapmayan köylüden (% 20) nisbetinde maktu bir ceza alınır.

Vadesi sonunda borcunu ödiyemeyen köylünün sene sonunda (faizleri sermayeye kalbedilir ve ikinci sene faizinden de faiz tahsil edilir.

İşte köylüye yardım ismi altında yapılan murabahanın iç yüzü.

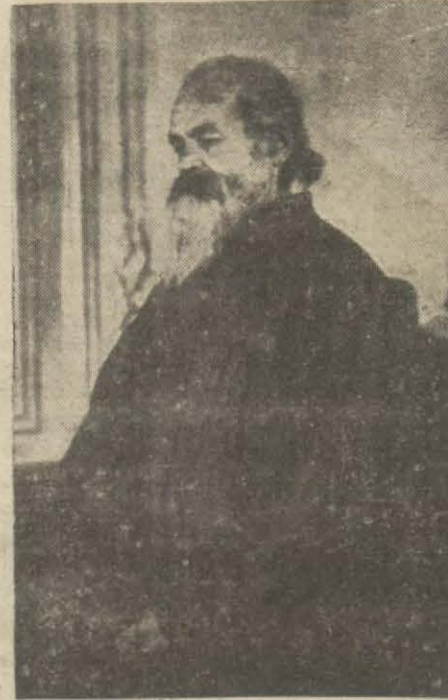
Ziraat bankasının vazifesi köylüye yardım olduğu için bu faiz nisbeti hiç olmazsa (% 9) indirilmelidir. Buna imkân da vardır.

COLLENE MOORE'un Tamamen sesli, sözlü ve şarkılı en mükemmel filmi olan
LEYLÂKLAR AÇARKEN
emsalsiz bir muvaffakiyetle
ETUAL sinemasında devam ediyor.

Papasa İsnat Edilen Cürüm

Tecavüz Sahnesi Bir Lâtifeden Mi İbaretti?

İddia Makamı İhtiyar Papası Suçsuz Görüyor

Arhimandrit Nifon

(Becano) Ef. isminde bir Rumun haremî Madam Anna, 1929 senesinde Balattaki Ayanî klisesi papası (İgamenos Arhimandrit Nifon) Ef. aleyhinde bir namus davası açmış. Kadın bu davayı şu esaslara istinat ettirmiş:

Madam Anna kocası ile beraber klisenin akaret kısmında oda kiraladığı, kadının iddiasına göre birgün odada kocası yok iken papas yanına gelmiş, tecavüz etmiş.

Esasen hamile olan kadın bu hadiseden müteessir olmuş ve korkmuş. Evvelâ kocasına birşey söyleyememiş. Fakat nihayet derdini dökmüş.

Bunun üzerinedirki karı koca, mevzubahis olan davayı kadın namına açmışlar. Papastan on bin lira zarar ve ziyan istiyorlar.

Dün, bu dava üçüncü ceza mahkemesinde görülmüştür. Dikkate şayan olan nokta şudur ki Madam Anna da bir papas kızıdır.

Vak'a dün mahkeme huzurunda teşrih edilirken celsenin gizli olması istenmiş, fakat hâkimler heyeti bunu kabul etmemiştir. Bu sırada Madam Anna, mahkemeye, hakkında şikâyet ettiği papastan kendisine gönderilmiş bir mektup vermiştir. Bu mektup, kadın davaya kıyam ettiği sıralarda gönderilmiştir.

Papas Ef. bu mektubunda ezcümle diyor ki:

"Kızım, aramızda geçen hadise bir lâtifeden ibarettir. Ötedenberi senin hakkında hoş gitmeyecek şeyler işitirdim. Seni tecrübe etmek istedim. Gördüm ki işittiklerim kâmilan iftiradan ibaret imiş."

Bunun üzerine mahkeme reisi papas Ef. ye bir söyleyeceği olup olmadığını sormuş ve şu cevabı almıştır.

—Efendim, hadise dediğim gibi bir lâtifeden ibarettir. Esasen ihtiyarım. Benim gibi bir ihtiyarın böyle birşeye teşebbüs etmesi mümkün müdür?

İddia makamı Papas Efendinin beraetini istemiştir. Mahkeme heyeti, vaziyeti derinleşirmeye lüzum görmüş, kararını talik etmiştir.

Sinemalar

HALK TASDİK VE TEYİT ETMEKTEDİR Kİ:

"Sesli filmin muvaffakiyeti, resmin parlak ve ziyadar olarak iracesile pek sıkı surette münasebettardır."

ERNEMANN — GOERZ MÜTTEHİT FABRIKALAR ZEISS IKON MÜTTEHİT FABRIKALAR ERNEMANN — GOERZ MÜTTEHİT FABRIKALAR

müessesesinin sinema makineleri, fennin en son terakki ve tekâmülâtının bir nümunesi olup resmi fevkalâde bir vuzuh ve parlaklıkla aksettirmekte ve bu hususta emsaline ezhercihet fark bulunmaktadır. İşte bunu takdir ettiklerinden ki atideki sinemalar, filmlerini

ERNEMANN II

Makinesile irae etmekte dirler	sineması	2 makine	ANKARADA	sineması	2 makine
ELHAMRA	"	"	TÜRKOCAĞI	"	"
GLORYA	"	"	ANKARADA	"	"
ARTİSTİK	"	"	KLÜP	"	"
ŞİK	"	"	ANKARADA	"	"
ALKAZAR	"	"	YENİ	"	"
ASRİ	"	"	İZMİRDE LÂLE	"	1

Anrı kabine için, katalog, takdîri maliyet ve bütün malûmat, ZEISS IKON acentası ve Türkiye için Konsesyoner ve Depositer JACK Rottenberg tarafından verilir. İstanbul, Dilisizade Han 24 - 27 Posta kutusu 114

Salonlarını en evvel (WESTERN ELEKTRİK) gibi en mükemmel sesli sinema makinesile techize ve AŞK GECELERİ-KADINLARA İNANMAM - TAÇLI CANAVAR MÜTTEHEM KALKINIZ - AŞK RESMİ GEÇİDİ ve AŞK VALSİ ve saire gibi en mükemmel ve en muhteşem sözlü ve sesli filmleri irae muvaffak olan ve:

Yarın Akşam Gala Müsameresi Olarak Nev-York operasından DENIS KING ile dilber JEANNETTE MAC DONALD'in muhteşem temsilieri

SERSERİ KIRAL

İlk renkli büyük opera filmini gösterecek olan

MELEK VE ELHAMRA Sinemaları

Nihayet fevkalâde fedakârlıklar ihtiyarile en son icat edilen ve bütün sözlü filmlerin Türkçe-Fransızca izabathı tercümelelerinin aynı zamanda iracesini temin eden bir makine tesis etmişlerdir.

Bu suretle sözlü filmler beynelmile bir şekil kesbediyor ve her ne lisanda olursa olsun film, Türkçe ve Fransızca olarak açık ve anlayışlı oluyor.

Haşiyeye Melek ve Elhamra sinemaları, sözlü ve sesli filmleri herkesin görmesini temin maksadile (SERSERİ KIRAL) haftasından sonra yalnız her pazar akşamı ve yalnız pazartesi matinelere ikinci mevki 30, birinci mevki 50, hususi mevki 75 ve maroken koltuk 90 kuruş gibi terzîlâtli fiatlarla seanslar tertip edeceklerdir.

HİLÂL SİNEMASI

Bugünden itibaren Cihanın facta artlatı (EMİL YANING) tarafından temsil edilen
TAÇLI CANAVAR

Sesli - sözlü muazzam film Ayrıca: Kemeçel Aleko, kemani Sadı uğı Yoagi Efendiler Muganniyel Denizkızı Eftalya Hanımın şehire Paris'te seall filmo Türkçe olarak alınan konseri irae edilecektir.

MAJİK Sinemasında

Viyana Operası meşhur tenoru
ALFRED PICCAVER
LOHENGRİN ve

"LES MAITRES CHANTEURS DE NURENBERG" de dilenecek ve ayrıca cazip, hisli ve ihtisasl
ŞEHVET KADINI

tamamen sözlü ve şarkılı dram.
Sehhar MYRNA LOY
tarafından temsil edilecektir. İlaveten: UFA-PATE hall hazır dünya havadialeri.

Dün akşam

GLORYA sinemasında
RAMON NOVARO
İmperatorun Yaveri

Filminde muhrik ve tatlı tenor sesi ile teganni ettiği 10 şarkı ile bütün temaşakıranı tehyic ve teshir etmiştir.

ASRİBABA

Adolphe Menjou'nun tamamen Fransızca sözlü bu şaheseri Pek yakında... sinemasında

Ferah Sinemada
24 İkinci teğrin Pazartesi günü akşamı
İstanbul Kadısı
Büyük operet 5 yerde

DARÜLBEDAYİ TEMSİLLERİ

Bu akşam saat 21,30 da
Aynaroz Kadısı
Komedi
6 Tablo
Yazan: Musahip zade Celâl

İttihatçılar Divanı Âlide Hesap Veriyorlar...

Un, Buğday Ve Koyun Mübayaasına Memur Edilenler Kimlerdi?

Bunlara Verilen Komisyon Paralarına Gelince...

Divaniye meb'usu Halit Beyin harbiye nezaretindeki heletin un mübayaasına dair sorduğu suale işe nazırın verdiği cevap beni hayretlere düşürdü. Çünkü Kemal Beyin bu ifadesine bakılırsa işe nezareti teşkil edileli iki ay kadar olmuş ve Kemal Bey de bu müddet zarfında nazırlık mevkiinde bulunmuş, fakat nezaret kendisine kanunun verdiği vazifelerden hiçbirini yapmamış. Buna sebep te o müddet zarfında teşkilât ile meşgul olunması imiş.

Milletin ve memleketin aklıtan kırıldığı bir devirde açlığa karşı koymak üzere kurulan bir nezaret iki ay kadar bir müddet içinde yalnız teşkilât ile uğraşır.

İnsaf ile söyleyiniz; bu işe, bu oyalama siyasetine hangi akıl sahibi hak verebilir?..

Talât paşanın riyaset ettiği İttihat ve Terakki kabinesi sulcut ettikten sonra foyaları birer birer meydana çıkıyordu. Gazeteler bu münasebetle bir yığın dedikodulardan, kirli çamaşırlardan behşedip duruyorlardı. Bunların arasında üzerinde durulacak, tetkiki lâzım gelecek kadar mühim olanları da yok değildi. Bu arada işe nezareti hakkında tümen tümen ifşaat yapıyordu. İşte Ertuğrul meb'usu Şemsettin B. bunlardan birini Kemal Beyin önüne attı. Ertuğrul meb'usu şöyle sormuştu:

— Gazeteler, işe nezaretinin vaktile bazı işlere giriştiğinden, koyun aldığından, İzmir vesair yerlerde mübayaat işleriyle uğraştığından ve nihayet bu suretle hazinenin mühim zararlarına sokulduğundan bahsediyorlar.

Ben, bu sual karşısında Kemal Beyin sadece dört elif miktarı bir:

— Haşaaa!.. Çekip için içinden sıyrılaçağını zannetmişim. Halbuki aldanmışım. İşe kahramanıp uzun bir cevap verdi. Biraz evvel nezaretin asıl vazife ve salahiyetlerinden hiçbirini yapmadan kendisinin nazırlıktan çekildiğini süyliyen işe kahramanı bu uzun beyanatında nezaretin yaptığı birçok şeylerden bahsetti ve ben de bu zit sözler karşısında mütemadiyen hayret ve bir o kadar da hiddet ediyordum.

Kemal beyin bu uzun cevabının fazla taraflarını atarsak esasî şöyle kalır:

— İşe nezareti yarın sulh olacakmış gibi değil, harp devam edecekmiş gibi kuvvetli bir teşkilât ile çalışmak lâzımdı. Esasen ben pahalılığa değil, kılığa karşı koymak istiyordum. O günkü fiatlara narh koymak ve bu suretle fiatları düşürmek yolu takip edilsaydı için için çıkılmazdı. Şu halde asıl yapılacak tedbir tacirlerle rekabet etmektir.

Çok güzel; çok mükemmel... işe nezareti kırk yıllık çekirdekten yetişme tacirlerle rekabet edecek te fiatları kıracak... ve ortalağı gülistan yapacak.

Kemal bey asıl sualin cevabına geçmişti:

— İşte, diye başladı; ben bu rakabeti temin için memleket hariç ve dahilinde buğday vesair gıda maddeleri almak üzere eldeki iki buçuk milyon lirayı sarfettim.

Koyun ve et meselesine gelince; yazın koyun fiatları ucuzdur. Ben de yaz fiatından bayilerle mukavele yaparak mart nihayetine kadar koyun vermelerini temin ettim.

Fakat sulh olup da fiatlar düştü denilebilirse buna diyecek yoktur. Çünkü ben sulh olacak diye hareket etmiyorum.

Şu son cümle üzerine ben dayanamadım, yanımdaki dostumun kulağına eğilerim:

— Onu senin ustaların da öyle biliyorlardı ama... Dedim.

Mensucat Sanayii Ne Vaziyette?

Dört Fabrika Arasında Birlik Yapıldı?

Görülecek Başka İşler De Var

Mensucat sanayimizi: Yün, pamuk, ipek, trikotaj olmak üzere dört kısma ayırabiliriz.

Yün mensucatımız üzerinde dört büyük fabrikamız çalışır:

- 1 — Süreyya Paşa.
- 2 — Karamürsel.
- 3 — Defterdar.
- 4 — Hereke.

Bunların en çok imal ettikleri kumaşlar, şayaklar ve kaba paltoluklardır. Yün mensucatımız, ince kumaşlarla bir kısım lüks paltoluklar hariç olmak üzere harice ihtiyaç hissettirmektedir.

Şayaklar, ecnebi şayak fiatlarından daha ucuza satılabilir ve cinsleri de gayet iyidir.

Bu dört büyük fabrika rakabete meydan vermemek için aralarında fiat birliği yapmışlardır.

Bu fabrika mümessilleri son zamanlarda piyasayı, daha evvelce tutunmuş kendi markalarına inhisar ettirmek için Ticaret odamızdan her fabrika mamulâtına bir marka konmasını ve imalâtın tiplere ayrılmasını istemişler ve bunu kabul ettirmişlerdir.

İpek, Çorap, Trikotaj

İpeklilerimiz piyasada tutunmuştur. Trikotaj sanayimizi

Kemal Bey izahatına biraz daha devam ederek:

— Esasen, dedi, sulhün bu kadar çabuk olacağını bilseydim, işe nezaretini kabul etmekte bir mana yoktu.

Garip şey... Harp daha ne kadar sürmeli idi? Dört sene gibi uzun bir zaman yetişiyor müdi? Daha dökülecek vatanın kanını arıyorlardı?

Şemsettin B. — Mübaya mukaveleleri niçin ve ne esasa göre yapılmıştı?

Kemal B. cevap verdi: — En ziyade koyun için yapılmış, bir miktar da buğday alınmıştı.

Sabık işe nazırı bunları söyledikten sonra İzmirde yapıldığı söylenen suüstimale geçti ve:

— İzmirde bir iş olduğuna kani değilim, dedikten sonra aleyhindeki isnatların siyasi hasımları tarafından ortaya atılan esassız şeyler olduğunu söyledi.

Bununla beraber işe kahramanı, bu sözlerinin bizi pek okadar ikna edemediğini çok iyi hissetmişti.

epeyce ilerlemiştir. Hariçten pek az trikotaj malı gelir.

Çoraplarımıza gelince: Piyasamıza Japonya ve İtalyadan iplikli fiatına maledilmiş çorap gelmekte ve piyasamızı tutmaktadır.

Birlikler, Nâzım Banka Projeleri

Çoraplarımızı, İpeklilerimizi, trikotaj emtiyamızı piyasamıza hâkim kılmak ve bunlar arasındaki rekabeti ortadan kaldırmak için ticaret odasındaki mensucat komisyonuna bir ipek, çorap, trikotaj sanayii birliği yapılması için bir proje verilmiştir.

Bu proje üzerinde konuşulmuş, henüz bir karar alınmamıştır. Yalnız komisyon azaları bundan evvel bu nevi mensucatçılar arasında, kredi ihtiyacını temin için bir "Nâzım banka", ya ihtiyaç olduğu fikrini ortaya atmıştır. Bu fikir de henüz münakaşa halindedir.

Santral Projesi

Bizim büyük ve küçük mensucat sanayimizi alâ kadar eden bir proje bir mütehasıs tarafından ge-

Kari Gözile Gördüklerimiz

Tütün İnhisarından Bir Sikâyet

Trabzon, (Murtaza zade Muhtittin) imzasile bir mektup aldık. Bu kariimiz bir bakka-liye dükkânı açmış, tütün de satıyormuş, fakat her nedense tütün inhisar idaresi bu adamın elinden tütün satış müsaadesini almış, o da hakkını aramak için tütün inhisarı dördüncü şube müdürü Ömer Bey aleyhine dava açmış, fakat diyor ki:

Açtığım dava haksızdı. Çünkü asıl kabahatli inhisar idaresi idi. Maamafih mahkeme bu kararı reddetti. Temyiz mahkemesi tasdik etti ve soruyor:

— İnhisar idaresi ile benim ne farkım vardır? Ve bu yapılan muamele doğru mudur?

Bu kari, beyiye müsaadesi niçin geri alındığını kaydetmediğinden idarenin bu hususta haklı veya haksız olup olmadığını bilmiyoruz. Dava açma meselesine gelince: İnhisar idaresi yarı resmî bir dairedir. Resmî ve yarı resmî dairelerle memurları aleyhinde açılacak davalar, efradın birbirine karşı açtıkları dava şekillerinden ayrılır.

Bu itibarla kariimiz, iddiasında bu esasları göz önünde bulundurmamak mecburiyetinde idi. Bu esaslara riayet edip etmediğini de kaydeylemediği için herhangi bir fikir serdedecek vaziyette bulunmuyoruz.

Balat İskelesindeki Aptesane

Balat vapur iskelesindeki helâlm kışını kurılmış, beş altı aydır açık duruyor. Geçenlerde işe memuruna söyledim: [Kardeşim, müteaddit defalar söyledik, aldanma olmadı!] diye cevap verdi. İskeleye gidip gelen kadın ve çocuklar çok çirkin manzaralara tesadüf ediyorlar. Alâkadarların nazarı dikkatini celbetmek isterim.

Salih

Yeni Neşriyat:

ELİŞİ MECMUASI

Elîşi mecmuasının 7 inci sayısı güzel bir kapak içinde çok zarif bir şekilde intişar etmiştir.

Mekteplerimiz için cidden faydalı olan bu mecmuada kartondan takvim nasıl yapılır, tavuk tüyünden çiçek imali, kroşe iğne ile papağan, her mektebe lâzım olan güzel bir ders programı, fennî oyunlar, vesaire zengin münderecat göze çarpmaktadır.

Bütün muallimlerimize tavsiye ederiz.

Doğum ve kadın hastalıkları mütehasısı Doktor **Hüseyin Naşit** Türbe, eski Hilâlihaşer binası No. 10 Telefon İst. 6222

Çen senei kıtsat kongresine verilmişti. Bu proje: Bizdeki kumaşların perdahı, cilâsı, ve boyası için büyük tesisatlı bir fabrikaya lüzum göstermektedir. Bu büyük fabrikanın ancak hükümet tarafından yapılabileceği fikri de umumdur.

Şarkî Karadenizin Mühim Bir Derdi

Trabzon-Erzurum Yolu Biran Evvel Yapılmalı

Kaydedilen arzuya tercüman olan Trabzon şoförleri

Trabzon (Hususi) — Erzurum - Trabzon yolu senelerden beri bozuktur. Şarka eşya ve yolcu nakli hususunda büyük bir rol oynayan bu yol, esaslı surette tamire muhtaçtır ve bu tamirat yapılmadığı içindir ki sık, sık kaza olur. İş bununla da kalmaz, bozuk bir yol üzerinde sefer yapmak mecburiyetinde kalan arabaların ne hale geldiklerini tahmin etmek güç değildir. Az zamanda bozulmak, işe yaramaz bir hale gelmek ve binnetice Avrupaya etek dolusu para dökmek. Milli iktisadiyatta ehemmiyet verilmek istendiği şu sırada bu yolun esaslı bir surette tamir edilmesi, kaydedilen iki mühim esastan dolayı biran evvel tamir edilmesi lâzımdır.

Bunu, o yol üzerinde işleyen bütün şoförler ve yolcular namına istiyoruz.

Agâh

Amasya Nelere Muhtaçtır?...

Elektrik, Su Ve Şehrin İmarı Meseleleri...

Amasya (Hususi) — Şehirciliğe pek muhtaç olan Amasyamızdan biraz bahsetmek istiyorum. Bugün Amasya öyle acınacak bir vaziyettedir ki şehirden ziyade kurunuvustai bir kasaba demek daha doğrudur. Çünkü bir şehir için lâzım olan şehircilik faaliyeti yoktur. Yolları bozuk, sokaklar dar ve karanlık, su yok. Daha açık söyleyeyim: Halkın su ihtiyacını Yeşilirmak temin etmektedir.

Dünya harbi sıralarında şehrin büyük bir kısmı yanmıştı, aradan yıllar geçtiği halde hâlâ imar edilmemiştir. Gelen ve giden herkesin bu yangın yeri gözüne batmaktadır.

Belediye nihayet birkaç sene evvel buraları sahiplerinden istimlak etti ve şehirliye bina taksimatı ile satt. Fakat ahşap olmaksızın yapılmak şartile. Bu karar güzeldir, fakat şu parasızlıkta nasıl yaptırılabilir? Burasını bir şirkete bedelini taksitle ödettirseydi iyi olmaz mıdi. Koskoca yangın mahallinde beş veya altı tane dükkân yapılmıştır.

Yeni belediye meclisinden çok ve pek çok himmetler bekliyoruz. Hem de o kadar himmet ki 15-20 senelik ih-

mallerin telâfisi şehre elektrik tesisatı kurmak, su ihtiyacını temin etmek. Sokakları genişletmek ve muntazam bir şekle getirmek.

Halkın açık havada istirahatini temin etmek için park ve bahçeler vücuda getirmektedir.

Fevzi Ahmet

APTÜLHAMİDE ATILAN BOMBA

Bütün tarihi dekoru, merasimi, hakiki teferruatı ve neşredilmemiş fotoğrafları beraber "Ziya Şakir", Beyin bu, son derece heyecanlı ve vesikalara müstenit romanını yakında dercedeceğiz.

Yorulmaksızın Para Kazanmak istemez misiniz?

Evinize veya işinize giderken, sokakta gezirken veya birisile görüşürken her hangi bir vaka karşısında kalabilirsiniz...

Havadis nedir biliyorsanız o vakayı derhal görebilirsiniz. Bir yangın, bir katil, bir kaza birer havadistir. Rasgeldiğiniz vakalardan ertesi günü gazetelerde görmek istediğiniz biri olunca derhal telefonumuzu açınız ve havadisi gazetemize haber veriniz, isim ve adresinizi de burakınız. Verdiğiniz havadisin ehemmiyetine göre gazetemiz mükâfatını vermeyi vazife bilir. Telefon numaramız İstanbul "203" tür.

